

Posudek školitele

Než se rozhodl Jan Jiřík, že napíše doktorskou práci o polském divadle Reduta, měl už za sebou diplomovou práci o režijní tvorbě Leona Schillera. Kdo trochu zná dějiny polského divadla, ví, že Schillerovo divadlo a Reduta patří v meziválečném období k tomu nejpodstatnějšímu a nejvýznamnějšímu, jde-li o tvorbu divadelní. Jiříkovo zaměření a jeho rozhodnutí psát i o Redutě tak považuji za hlubší zájem o určitou etapu polského divadla, o etapu, která je u nás méně známá a více překrytá dramaturgií Witkaceho nebo Witolda Gombrowicze.

Jako školitel jsem oceňoval nejprve skutečnost, že studiem a častějšími návštěvami Polska, studijními i osobními, ponořil do kultury, kterou většinou známe jen povrchně. Zprvu neznalost, poté obdiv, u něj nakonec vystřídala nutkavá potřeba po rozjasňování a s ní se také pustil do své doktorské práce. Ponořil se do ní s velkým zaujetím a to vyhovovalo i mně jako školiteli, neboť na našich debatách nad jeho texty, které mi průběžně posílal, jsem byl školen i já sám a dozvídal se, kde kdo něco nového napsal nebo inscenoval atd. Takové školení jako dialog mi vyhovovalo a vůbec mi dnes nevádí, že někdy nestihal termíny.

Nebudu popisovat jednotlivé kapitoly, k tomu se jistě vyjádří oponenti. Chci jen poznamenat, že od začátku bylo jasné, že doktorant nebude psát nějaké další dějiny Reduty a konkurovat tak polským historikům. Zajímala a zajímá jej totiž Reduta jako určitý model divadla, který je tak vlastní polské kultuře a který v našem divadle jakoby absentuje. Model vycházející z tradice romantismu a z Mickiewiczovy syntézy umění, náboženství a politiky, ale i jako model, inspirovaný dílem S. Wyspiańskiego, uskutečňující modernistickou utopii s rovněž silnými náboženskými aspekty. Proto i titul práce „Divadelní studio Reduta jako příklad modernistické utopie“ a snahu doktoranda asi ještě lépe vyjadřuje název poslední kapitoly práce, a sice „Reduta jako impuls k hledání smyslu dějin polského divadla“. Než přešel k samotnému divadlu Reduta, musel se proto vyrovnat s dnes mnohoznačnými pojmy moderny a modernismu a zasadit tak Redutu do jiného kontextu než jak to známe u nás, kde jsme z různých důvodů rozštěpili pojem moderny na modernu v užším slova smyslu (J. Kvapil, K. H. Hilar) a avantgardu s jinými ideovými základy. A tady se domnívám, že Jiříkova práce by mohla být také impulsem k další diskusi o postavení moderny a avantgardy v českém i polském divadle.

Na závěr chci ještě jednou říci, že práce s doktorandem byla pro mne příjemná a přínosná. Navíc mne těší, že v doktorandovi máme mladého zaujatého polonistu, o kterém se už ví i v Polsku. Jako školitel práci doporučuji k obhajobě.

15.9.2013

Jan Hyvnar